TAG UG/Uwch

1383/01

CYMRAEG AIL IAITH – CA3
(WELSH SECOND LANGUAGE)
DEFNYDDIO'R IAITH A BARDDONIAETH

A.M. DYDD GWENER, 11 Ionawr 2013
A.M. FRIDAY, 11 January 2013

2 awr
2 hours

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Llyfr ateb 8 tudalen.

ADDITIONAL MATERIALS

8 page answer book.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.
Atebwch **bob** cwestiwn yn Adran A ac Adran B.
Dylech dreulio **AWR** ar bob adran.

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

Use black ink or black ball-point pen.
*Answer **all** questions in Section A and Section B.*
*You should spend **1 HOUR** on each section.*

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.
Ni chaniateir defnyddio copïau o'r farddoniaeth na geiriaduron.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks allocated for each question or part-question is given in brackets.
*Copies of the poetry and dictionaries are **not** permitted.*

ⓗ WJEC CBAC Cyf.
CJ*(W13-1383-01)

ADRAN A

Defnyddio'r Iaith

1. Lluniwch frawddegau **(un frawddeg yr un)** i ddangos yn eglur ystyr y priod-ddulliau a'r geiriau tebyg canlynol: [20]

(i) cyn bo hir

(ii) a'i wynt yn ei ddwrn

(iii) ar gael

(iv) arllwys y glaw

(v) yma ac acw

(vi) o'r golwg

(vii) mae'n dda ganddi hi

(viii) rhag ofn

(ix) glan

(x) glân

2. Ail-ysgrifennwch y brawddegau canlynol gan gywiro'r gwallau sydd wedi'u tanlinellu. [20]

(a) <u>Roedd fi</u> wedi dysgu'r gwaith.

(b) <u>Dweud</u> wrtho fe am y ddamwain.

(c) Mae <u>rhy gormod</u> o waith gen i i'w wneud.

(ch) Roedd y <u>tonau'n</u> uchel yn ystod y storm ar y môr.

(d) Clywais <u>am</u> hi gan fy ffrind.

(dd) Rydw i'n gwybod <u>bod</u> ti wedi gadael y coleg.

(e) <u>Tri blwyddyn</u> yn ôl symudodd y teulu o'r dref i'r pentref.

(f) <u>Dylid</u> i wybod yn well.

(ff) Pa <u>llyfr</u> ydych chi'n ddarllen nawr?

(g) Siaradodd y bechgyn am <u>ei</u> ffrind newydd.

3. Gan ysgrifennu'n bersonol, **disgrifiwch amser pan oeddech chi'n teimlo'n unig neu ar eich pen eich hun**.
Ysgrifennwch tua un ochr tudalen. [20]

Gallwch sôn am:

- ble roeddech chi
- pam roeddech chi'n unig neu ar eich pen eich hun
- sut roeddech chi'n teimlo.

Cofiwch ddisgrifio'r profiad yn ofalus. Rhoddir marciau am ysgrifennu'n gywir. Cynlluniwch eich gwaith yn ofalus cyn dechrau.

ADRAN B

Barddoniaeth

4. Darllenwch yn ofalus y penillion canlynol o'r gerdd *Gail, fu farw* gan Nesta Wyn Jones ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn:

Ei llais, mor dawel.
'Hapus? Mae'n siŵr.
Yn blentyn….'
Llais na chredai ei eiriau ei hun.

Ffug-hapusrwydd heroin,
Ac yna'i harch
Yn diflannu i dywyllwch taclus, mesuredig,
I'w llosgi.
('Fe ddowch i'm hangladd?')
Llafargan gysurlon eglwyswr
Dieithr.
Ei ffrindiau
Od
Yn ysgwyd llaw.

(a) Gosodwch y penillion **uchod** yn eu cyd-destun. [20]

Disgrifiwch:
- yr hyn y mae'r bardd yn ei ddweud **cyn** y penillion hyn
- yr hyn y mae'r bardd yn ei ddweud **ar ôl** y penillion hyn
- yr hyn y mae'r bardd yn ei ddweud **yn** y penillion hyn.

(b) Nodwch arddull y penillion **uchod**. Rhowch eich barn am effaith y technegau hyn.

Dylech nodi: [20]
- mesur y gerdd
- hyd y llinellau
- yr odl
- gwahanol dechnegau megis
  - delweddau
  - cyflythreniad
  - iaith

(c) Rhowch eich ymateb personol i'r gerdd hon a'i phwnc. **Peidiwch ag ailadrodd y cynnwys na thrafod yr arddull**. [20]